

KRÓTKI PRZEWODNIK WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Problem cyberprzemocy

Cyberprzemoc, to stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, szantażowanie, nękanie, wyśmiewanie z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego. To także podszywanie się w sieci pod kogoś innego. Statystyki wskazują, że cyberprzemocy doświadcza od 20% do 50% młodzieży. Może ona doprowadzić człowieka, nie tylko młodego, nawet do samobójstwa.

Nowoczesne formy przemocy nie pozostawiają śladów na ciele i nie niszczą mienia człowieka, ale to nie znaczy, że nie podlegają karze. Świadców, którzy są obserwatorami takiej przemocy lub też w niej uczestniczą, również podlegają karze. Wszelkie ataki cyberprzemocy należy bezzwłocznie zgłaszać organom ścigania.

Odpowiedzialność karna:

Cyberprzemoc i stalking w Polsce są zabronione i podlegają karze na podstawie art. 190a Kodeksu Karnego:

- ✓ paragraf 1 – nękanie, wzbudzanie poczucia zagrożenia i istotne naruszenie prywatności osoby lub osoby jej najbliższej podlega karze pozbawienia wolności do lat 3;
- ✓ paragraf 2 – tej samej karze podlega wykorzystywanie wizerunku danej osoby lub podszywanie się pod nią;
- ✓ paragraf 3 – jeżeli następstwem czynu określonego w paragrafie 1. lub 2. jest targnięcie się ofiary na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności do lat 10.

W Polsce posługiwanie się Internetem w celu prześladowania innych nie jest bezkarne.

Karne są również zniewaga, groźba karalna, niszczenie danych informatycznych i utrudnianie dostępu do danych informatycznych, które mogą być przejawami cyberprzemocy.

W sieci potencjalni agresorzy są bardziej aktywni, gdyż:

- ✓ są przekonani o swojej anonimowości, działają w ukryciu;
- ✓ mogą spreparować nieprawdziwe i nienawistne treści bez pośpiechu;
- ✓ mogą działać w dowolnym czasie, ofiara nie ma szans ucieczki, tak jak w przypadku kontaktu osobistego.

Jak rozpoznać czy nasze dziecko może być ofiarą cyberprzemocy?

- ✓ występują oznaki zmartwienia, zdenerwowania pojawiające się najczęściej podczas korzystania z komputera lub telefonu;
- ✓ obserwujemy izolację od rówieśników;
- ✓ dziecko niechętnie uczęszcza do szkoły, wystąpiło pogorszenie wyników nauczania;
- ✓ mogą pojawić się zachowania autoagresywne;
- ✓ występują zmiany w dotychczasowym zachowaniu dziecka, pojawia się lęk, płaczliwość, drażliwość, apatia;
- ✓ dziecko budzi się w nocy, występują nocne koszmary lub trudności w zasypianiu;
- ✓ następuje utrata zainteresowania dla dotychczasowego hobby;
- ✓ pojawiają się: brak apetytu, bóle głowy i żołądka.

Bardzo istotny jest dobry kontakt rodziców z dzieckiem, zbudowanie zaufania i danie dziecku poczucia bezpieczeństwa, tak aby miało ona zawsze wsparcie i pomoc w rodzinie i mogło zawsze o wszystkim opowiedzieć.

Ważne są także w przeciwdziałaniu cyberprzemocy:

- ✓ rozmowy z dzieckiem o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu **Zasady netykiety**, czyli 15 zasad postępowania w sieci (<https://fundacja.orange.pl/blog/wpis/netykieta>);
- ✓ poznawanie i odkrywania Internetu wraz ze swoim dzieckiem;
- ✓ zabezpieczanie urządzeń w filtry kontroli rodzicielskiej;
- ✓ korzystanie z porad specjalistów;
- ✓ obserwowanie i kontrolowanie oraz interesowanie się pracą swojego dziecka w Internecie;
- ✓ systematyczne przypominanie dziecku, że nadmierne korzystanie z komputera i Internetu może prowadzić do uzależnienia;
- ✓ zachęcanie dziecka do podejmowania aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego.

Pamiętajmy:

- ✓ nawet pozornie niewinny żart może być rodzajem cyberprzemocy;
 - ✓ uważajmy zawsze na to o czym i co piszemy;
 - ✓ za ataki cyberprzemocowe grozi odpowiedzialność karna;
 - ✓ jeżeli czujesz, że jesteś poddawany cyberprzemocy, skontaktuj się ze specjalistami lub odpowiednimi służbami;
 - ✓ w serwisach społecznościowych wszelkie objawy cyberprzemocy można zgłaszać do administratorów;
 - ✓ jeżeli padłeś ofiarą cyberprzemocy, zachowaj dowody;
 - ✓ jako świadek cyberprzemocy reaguj i sprzeciwiaj się jej
- <https://fundacja.orange.pl/aktualnosci/arttykul/dolacz-do-akcji-jestnaswiecej>.

Jak pomóc dziecku doświadczającemu cyberprzemocy?

- ✓ udzielić mu osobistego wsparcia, dać poczucie bezpieczeństwa i porozmawiać z nim;
- ✓ zabezpieczyć wszystkie dowody cyberprzemocy;
- ✓ zwrócić się do administratora serwisu/strony z prośbą o zablokowanie osoby atakującej;
- ✓ jeżeli możesz skontaktowania się z rodzicami takiego młodocianego sprawcy, zrób to;
- ✓ poinformuj o tej sytuacji szkołę, wychowawcę klasy, osoby współpracujące;
- ✓ jeżeli popełniono przestępstwo, poinformuj o nim policję;
- ✓ jeżeli masz pytania i wątpliwości, dzwoń pod numer **800 100 100**, to telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa w sieci;
- ✓ weź udział w kursie dla rodziców i dowiedz się więcej o cyberprzemocy.

Rodzaje cyberprzemocy

Cyberbullying, to rodzaj przemocy z użyciem nowoczesnych technologii, głównie internetu i telefonu. Akty takiej przemocy są ciągłe, powtarzalne i mają na celu wyrządzenie krzywdy emocjonalnej innej osobie lub osobom. Formy cyberbullyingu są różne, mogą to być np.: groźby, nękanie, publikowanie zdjęć i filmików ośmieszających czy rozpowszechnianie innych ośmieszających informacji, wykluczenie z grup online, wzniecanie konfliktów poprzez używanie agresywnego języka, wymuszanie informacji online do wykorzystania przeciwko innej osobie czy osobom.

Grooming, czyli uwodzenie przez Internet. Zdjęcia, które są wysyłane na portale randkowe mogą być kopiowane i następnie zamieszczane w innych serwisach, na których są ośmieszane, komentowane w obraźliwy sposób i wyśmiewane.

Sexting, rodzaj cyberprzemocy, polegający na rozsyłaniu tekstów lub obrazów, zdjęć o tematyce seksualnej innej osobie lub osobom. Obrazy, zdjęcia mogą być później zapisane i wykorzystane do szantażu.

Stalking, to celowe, uporczywe, złośliwe, dręczące i długotrwałe działania skierowane przeciwko danej osobie lub osobom. Ich celem są: upokorzenie i dezorganizacja życia. Wywołują u ofiar: lęk oraz poczucie zagrożenia a w ostateczności mogą prowadzić do samobójstwa.

Hejt, może polegać na umieszczaniu nienawistnego komentarza, obrazka, filmu czy udostępnianiu takich treści.

Flaming, celowe zaognianie wymiany zdań między użytkownikami w różnego typu serwisach dyskusyjnych. Szybko następuje eskalacja agresji i odejście od tematu dyskusji, pojawiają się uszczypliwości, obelgi, groźby.

Trollowanie, to różnego typu nieprzyjemne zachowania wobec innych użytkowników Internetu, które mają na celu rozbicie prowadzonej dyskusji. Mogą przejawiać się np. jako wypowiedzi jawne, pogardliwe wobec innych użytkowników, jako obsesyjne zwracanie uwagi na błędy ortograficzne, złośliwe wtrącanie niezwiązanych z tematem uwag i opinii.

Phishing, wyłudzenie danych osobistych i informacji majątkowych. Jest to podszywanie się pod inną osobę lub instytucję oraz kierowanie na fałszywą stronę w celu kradzieży ważnych poufnych danych.

Spoofing, to szereg technik zmierzających do podszycia się pod kogoś innego w sieci.

Happy slapping, to proceder polegający na niespodziewanym atakowaniu przypadkowych ludzi i filmowaniu całego zajścia z ich udziałem bez ich zgody.

Polecam literaturę dotyczącą tematu:

1. Bruce Schneier: „Dane i Galiat. Ukryta bitwa o Twoje dane i kontrolę nad światem” z 2017r.
2. Bartosz Danowski i Alicja Krupińska: „Dziecko w sieci” z 2007 r.
3. przekład Adam Wicher: „Cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży” z 2010 r.
4. Jacek Pyżalski: „Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży” z 2012 r.

Opracowała: Iwona Kamińska